

**YARGITAY KARARI**

Yargıtay 9. Hukuk Dairesinden:

**TÜRK MİLLETİ ADINA  
YARGITAY İLAMI**

**ESAS NO** : 2022/14469

**KARAR NO** : 2022/14499

**MAHKEMESİ** : Siirt İş Mahkemesi  
**TARİHİ** : 04.07.2022  
**NUMARASI** : 2022/237-2022/260  
**DAVACI** : İSMAİL ÇARTI VEKİLİ  
AVUKAT MUHAMMED FURKAN ŞENER  
**DAVALI** : SİİRT İL ÖZEL İDARESİ VEKİLİ  
AVUKAT MEHMET SAİT BÖKE  
**DAVA TÜRÜ** : ALACAK

Taraflar arasında, İlk Derece Mahkemesinde görülen alacak davasında davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

**I. DAVA**

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin kıdem ve ihbar tazminatının tahsiline karar verilmesini talep etmiş, 20.06.2022 tarihinde davasını tam ıslah ederek sunduğu yeni dava dilekçesinde ise müvekkilinin toplum yararına çalışma projesi kapsamında davalı Kurum bünyesinde 14.11.2015-30.06.2016 ve 13.06.2017-08.03.2018 tarihleri arasında asgari ücretle çalıştığını, Yargıtay içtihadı uyarınca toplum yararına çalışma projesi kapsamında çalışan kişilerin işçi sayılacağını, işçinin iş görme edimini hangi kuruma karşı yerine getirmiş ise o kurum ile aralarında işçi işveren ilişkisi kurulduğunu, davacıya ilave tediye ödenmesi gerektiğini, müvekkilinin 14.11.2015-30.06.2016 tarihleri arasındaki ilave tediye alacaklarının zamanaşımına uğradığını, çalışma süresine orantılı kistelyevm hesabıyla 13.06.2017-08.03.2018 tarihleri arasında ödenmeyen 2.326,70 TL ilave tediye alacağının dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

**II. CEVAP**

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davanın hak düşürücü süre ve zamanaşımı süreleri geçtikten sonra açılmış olduğundan hak düşürücü süre itirazı ile zamanaşımı def'inde bulduklarını, davacının hiçbir zaman müvekkili Kurumda iş sözleşmesi kapsamında çalışmadığını, davacının kıdem tazminatına ilişkin şartlardan hiçbirini taşımadığını, davacının işçi, davalının ise işveren olmadığını beyanla davanın reddini savunmuş, tam ıslah dilekçesi üzerine verdiği cevap dilekçesinde ise zamanaşımı def'i ileri sürerek husumet ve davacının işçi sayılmayacağına ilişkin savunmalarını tekrarla davanın reddini istemiştir.

### III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

1. İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davanın ilave tediye alacağına ilişkin olduğu, dava konusunun 6772 sayılı Devlet ve Ona Bağlı Müesseselerde Çalışan İşçilere İlave Tediye Yapılması Hakkındaki Kanun (6772 sayılı Kanun) ile düzenlendiğini, davalı Kurumun 6772 sayılı Kanun kapsamında olduğunu, davacının toplum yararına çalışma projesi kapsamında işçi olarak çalıştığından 6772 sayılı Kanun kapsamında olduğunu, davacı tarafca tam ıslah dilekçesinde yapılan hesaplamanın usulüne uygun olduğunu, davacının ilave tediye alacağı almasını engelleyecek bir yasal düzenleme bulunmadığı gerekçesi ile davanın kabulüne karar verilmiştir.

2. İlk Derece Mahkemesi kararı kesin olarak verilmiştir.

### IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

#### A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

#### B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığı temyiz dilekçesinde; davalıya ait işyerinde toplum yararına çalışma projesi kapsamında çalışan davacının iş sözleşmesinin haksız ve hukuka aykırı şekilde feshedildiği ileri sürülerek kıdem ve ihbar tazminatına karar verilmesinin istendiğini, daha sonra davanın tamamen ıslahıyla talebin ilave tediye alacağı olarak değiştirildiğini, İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verildiğini ve kararın kesin olduğunu, davalının süresinde sunduğu cevap dilekçesinde yasal süresi içerisinde zamanaşımı definde bulunduğunu, bu durumda Mahkemece davalının zamanaşımı defini değerlendirilerek öncelikle bu hususta bir karar verilmesi gerekirken, zamanaşımı defini hakkında olumlu ya da olumsuz bir karar verilmeksizin tahkikata geçilerek hüküm verilmesinin usul ve kanuna aykırı olduğunu belirterek kararın kanun yararına temyizden incelenerek bozulmasını talep etmiştir.

#### C. Gerekçe

##### 1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, davalının süresi içinde bulunduğu zamanaşımı savunması değerlendirilmeksizin karar verilmesi noktasındadır.

##### 2. İlgili Hukuk

1.6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca ilk derece mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

2.Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca karar kanun yararına bozulur ve bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

3.6100 sayılı Kanun'un 317 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca basit yargılama usulüne tabi dava ve işler yönünden cevap süresi, dava dilekçesinin davalıya tebliğinden itibaren iki haftadır.

4.6100 sayılı Kanun'un 319 uncu maddesinin birince fıkrası uyarınca basit yargılama usulüne tabi dava ve işler yönünden iddianın genişletilmesi veya değiştirilmesi yasağı dava açılmasıyla, savunmanın genişletilmesi veya değiştirilmesi yasağı cevap dilekçesinin mahkemeye verilmesiyle başlar.

5.6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (6098 sayılı Kanun) 161 inci maddesi uyarınca zamanaşımı ileri sürülmedikçe, hâkim bunu kendiliğinden göz önüne alamaz.

6. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (6098 sayılı Kanun) 147 nci maddesi uyarınca kira bedelleri, anapara faizleri ve ücret gibi diğer dönemsel edimler yönünden beş yıllık zamanaşımı uygulanır.

### 3.Değerlendirme

1.Zamanaşımı, alacak hakkının belli bir süre kullanılmaması yüzünden dava edilebilme niteliğinden yoksun kalmasını ifade eder. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere zamanaşımı, alacak hakkını sona erdirmeyip sadece onu *eksik bir borç* haline dönüştürür ve *alacağın dava edilebilme özelliğini* ortadan kaldırır.

2. Borcun zamanaşımına uğramasıyla, borç (alacak) sona ermez, sadece alacaklının dava yoluyla alacağını elde etme olanağı, *alacağın dava edilebilme niteliği* ortadan kalkar. Zamanaşımına uğramış bir borç, ifa edilebilen, fakat dava edilemeyen eksik bir borçtur.

3. Zamanaşımı hukuki açıdan *def'i* niteliğindedir. Borçlu borcunu ifadan kaçınmak istiyorsa, zamanaşımı *def'*inde bulunup, alacağın zamanaşımına uğradığını, dava edilebilme niteliğini kaybettiğini ileri sürebilir. 6098 sayılı Kanun'un 161 inci maddesinde açıkça belirtildiği üzere, zamanaşımı ileri sürülmezse, hâkim bunu kendiliğinden gözönüne alamaz.

4. Bir alacağın zamanaşımına uğraması yani alacağın *dava edilebilme* niteliğini kaybetmesi için, zamanaşımı süresinin geçmesi gerekir.

5. Bu itibarla zamanaşımı savunması ileri sürüldüğünde, eğer savunma gerçekleşirse hakkın dava edilebilme niteliği ortadan kalkacağından, artık mahkemenin işin esasına girip onu incelemesi mümkün değildir.

6. Uygulamada fazlaya ilişkin hakların saklı tutulması, dava açma tekniği bakımından, tümü ihlal ya da inkâr olunan hakkın ancak bir bölümünün dava edilmesi, diğer bölümüne ait dava ve talep hakkının bazı nedenlerle geleceğe bırakılması anlamına gelir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunca benimsenmiş ilkeye göre kısmi davada fazlaya ilişkin hakların saklı tutulmuş olması, saklı tutulan kesim için zamanaşımını kesmez; zamanaşımı, alacağın yalnız kısmi dava konusu yapılan miktarı için kesilir.

7. Dava konusunun ıslah yoluyla arttırılması durumunda, 6100 sayılı Kanun'un 317 nci maddesinin ikinci fıkrası ile 319 uncu maddesi uyarınca ıslah dilekçesinin davalı tarafa tebliği üzerine iki haftalık süre içinde ıslaha konu kısımlar için zamanaşımı *def'*inde bulunulabileceği kabul edilmelidir.

8. Ayrıca, ilave tediye alacağı dönemsel alacak niteliğinde olduğundan 6098 sayılı Kanun'un 147 nci maddesi uyarınca beş yıllık zamanaşımı süresine tabidir (Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 25.04.2022 tarihli ve 2022/4582 Esas, 2022/5176 Karar sayılı kararı).

9. Somut uyuşmazlıkta açılan dava kısmi dava olup ıslah dilekçesine karşı davalı taraf süresi içinde zamanaşımı def'i ileri sürebilir. Davalı tarafça davacının 20.06.2022 tarihli ıslah dilekçesine karşı süresinde zamanaşımı def'inde bulunduğunun anlaşılmasına göre Mahkemece ıslaha karşı ileri sürülen zamanaşımı savunmasına değerlendirilerek karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması hatalı olmuştur.

10. Kanun yararına temyiz isteminin yukarıda açıklanan sebeplerle kabulü ile İlk Derece Mahkemesince verilen kararın kanun yararına bozulması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

#### **V.KARAR**

Açıklanan Sebep;le;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA,**

Dosyanın Mahkemesine iadesine, bozma kararının bir örneğinin Resmi Gazete'de yayınlanması için Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğüne gönderilmesine,

**08.11.2022** tarihinde oy birliğiyle karar verildi.